

late & generaliter sumpsit pro principio. Inde autem non sequitur, cau-
sam, æque late patere ac principium, ut ante à nobis fuit probatum. Con-
stat igitur ex antedictis, quòd causa & principium non sint idem, sed dif-
ferant. Quæritur autem, quo oppositionis modo? Respon. Distinctio est
triplex: realis, rationis, & ex natura rei. Ad realem non possunt referri.
Quia realis distinctio est inter ea, quæ accurate opponuntur. Accurate au-
tem opponi nihil aliud est, quàm non ingredi seu includi in constitutio-
nem & essentiam alterius. *Ursin. in disput. de distinct. reali & rationali quest. 14.*
Jam verò principium ingreditur definitionem, & per consequens essen-
tiam causæ. Ergo non differunt realiter. Nec ad oppositionem rationis re-
feruntur. Nam cui non competit definitio, eidem nec definitum. Atqui
principio & causæ non competit definitio distinctionis rationis. Ergo.
Minor probatur: Quia distinctio rationis definitur, quòd sit excogitata à
pura pura ratione, nullum habens in re fundamentum. Jam verò diffe-
rentia principii & causæ non pendet à pura pura ratione. Quia cessante
mentis operatione, non tollitur, sed manet, eò quòd habeat in re funda-
mentum. Ergo relinquitur, quòd adhuc alia sit distinctio intermedia
ab his duabus diversa, ad quam referantur principium & causa. Quod sic
probo: De quo prædicatur definitio, de eodem etiam definitum prædi-
cari necesse est. Atqui definitio distinctionis ex natura rei (quæ talis est:
distinctio ex natura rei est inter ea, quorum alterum pertinet ad perfectio-
nem alterius) competit principio & causæ. Ergo. Minor probatur. Quia
principium ingreditur definitionem causæ. Unde sic argumentor. Quæ-
cunque se habent tanquam genus & species, illa differunt ex natura rei.
Clariss. Ursin. disput. 18. de distinct. reali & rat. q. 16. Atqui sic se habent prin-
cipium & causa, ut supra probavimus. Ergo. Concludo igitur principium
& causam non esse simpliciter idem, sed differre: & quidem ex naturâ rei;
quod erat probandum.

Quæstio
de modo
distinctio-
nis.

Responsio.

DISQUISITIO III.

An causa & causatum sint relata?

HÆC quæstio in utramque partem probabiliter disputari potest. Pro Pro thesi
thesi negante militant hæc argumenta. 1. Relata sunt simul. Cau- negante.
sa & causatum non sunt simul. Ergo non sunt relata. Minor probatur: 1.

Quia omnis causa est principium. Principium autem est prius principiato. Deinde Deus est causa mundi, & tamen est prior mundo. 2. Relata se mutuo ponunt & tollunt: Atqui talis non est natura causae & causati. Ergo. Minor probatur: Quia posita causa remota non statim ponitur effectus: & sublata causa non statim tollitur effectum, nec causato sublato tollitur causa.

Pro affirmante.

Pro thesi vero affirmante affertur potest hoc argumentum, & quidem sufficiens. De quocunque affirmantur definitio & proprietates rei, de eodem res affirmetur necesse est. Atqui de causa & causato definitio & proprietates relatorum affirmantur. Ergo. Minor probatur dupliciter.

1. Quia relata definiuntur, quod sint entia, quae inter se mutuum habent respectum. Atqui causa respicit causatum, & causatum causam. Ergo.

2. Causa & causatum sunt simul. Ergo sunt relata. Posita enim causa in actu, necessario etiam ponitur causatum, & sublata tollitur, & viceversa.

Decisio argumentorum in utramque partem alatorum.

Etsi argumenta in utramque partem mota magnam speciem veritatis praeseferant: tamen pro sententia affirmante allata sunt probabiliora. Nam causa & causatum considerantur dupliciter, intentionaliter & realiter. Intentionaliter seu Logicè considerata, & prout sunt in mente, sunt relata. Quia omnia argumenta sunt relata. Quicquid autem affirmatur de genere, illud de omnibus speciebus erit affirmandum. Realiter vero & Metaphysicè, quatenus sunt extra mentem, tum rursus considerantur dupliciter, absolute, seu quoad essentiam absolutam, & relative, seu quoad essentiam respectivam. Priori modo non sunt relata. Pater enim quia homo, non refertur ad filium, sed posteriori modo sunt relata. Quia relatorum definitio iis competit, ut supra probavimus. Ex his patet, argumenta pro thesi negante allata, esse vera duntaxat prout causa & causatum absolute considerantur: Pro thesi vero affirmante adducta, quatenus considerantur causa & causatum relative, ut sunt entia respectiva. Concludo igitur, causam & causatum, prout realiter & quidem absolute considerantur, non esse relata, sed prout relative considerantur ad categoriam *æst* referri, ut demonstratum est.

DISQUISITIO IV.

An causa sit prior causato?

Quamvis hæc questio non sit à præcedente multum diversa: tamen ut fiat illustrior, placet proprium ei assignare locum.

Thefin